

Choroby zakaźne – koniecznie zaszczep swoje dziecko

Dzięki szczepieniom obowiązkowym niektóre choroby już nie występują lub mają ograniczony zakres. Pamiętaj o kalendarzu szczepień – to najlepsze zabezpieczenie Twojego dziecka przed groźnymi chorobami zakaźnymi i ich powikłaniami

Obowiązkowe szczepienia są realizowane zgodnie z Programem szczepień ochronnych (zwanym popularnie kalendarzem szczepień) od lat 60. XX wieku. Obok zdrowego odżywiania, regularnych badań i aktywności fizycznej, szczepienia należą do najważniejszych filarów zdrowia. W Polsce od dziesiątków lat jest wysoka świadomość znaczenia szczepień, które są najlepszą metodą zwalczania chorób zakaźnych. Stan zaszczepienia dzieci obowiązkowymi szczepieniami wynosi 90-95%. Jednak w ostatnich latach coraz większa liczba rodziców nie szczepi swoich dzieci, co grozi powrotem zapomnianych chorób, jak odra, poliomyelitis, błonica czy krztusiec.

Oporność zbiorowiskowa (odporność populacyjna lub odporność grupowa) to ochrona osób nieuodpornionych na skutek zaszczepienia wysokiego odsetka danej populacji. Zmniejsza szansę na zachorowanie osób, które z powodu stanu zdrowia lub zbyt młodego wieku nie mogą być szczepione.

Opieraj swoje opinie o szczepieniach na rzetelnych, naukowych informacjach, popartych badaniami. Chcesz poznać aktualne dane na temat bezpieczeństwa i skuteczności szczepionek, sprawdź na stronie szczepienia.info.

W ciągu ostatnich 25 lat zaszczepiono miliony dzieci przeciw chorobom wieku dziecięcego, takim jak odra, krztusiec czy pneumokokowe zapalenie płuc.

Szczepienia należą do największych zdobyczy medycyny. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że od 1974 roku szczepienia uratowały życie 154 milionom osób – aż 101 milionów z nich to małe dzieci. Szczepienia zapobiegają każdego roku na świecie 2,7 milionom przypadków odry, 1 milionowi przypadków krztuśca, 2 milionom przypadków tężca u noworodków.

Choroby zakaźne a szczepienia

Niektórym chorobom zakaźnym można zapobiegać szczepieniami.

Dzielą się one na choroby:

- wirusowe, np.:
  - ospa wietrzna
  - różyczka
  - odra
  - świnka
  - grypa
  - COVID-19
  - biegunka rotawirusowa (RSV)
  - poliomyelitis (nagminne porażenie dziecięce lub choroba Heinego-Medina)
  - wirusowe zapalenie wątroby typu B
- bakteryjne, np.:
  - gruźlica
  - krztusiec (koklusz)
  - błonica
  - tężec
  - zakażenia pneumokokowe.

Sprawdź kalendarz szczepień

Możesz łatwo sprawdzić, czy Twoje dziecko ma wszystkie aktualne szczepienia. Pomoże Ci w tym [kalendarz szczepień](#).

Program szczepień ochronnych, popularnie nazywany kalendarzem szczepień, co roku opracowuje Główny Inspektorat Sanitarny. Są w nim obowiązkowe i zalecane szczepienia oraz zasady ich przeprowadzania. Czasami trzeba opracować indywidualny plan szczepień dziecka, np. z powodu choroby czy zaległych szczepień z powodu przyjazdu z innego kraju.

Rodzice małego dziecka mogą zdecydować się na zastąpienie bezpłatnych szczepionek obowiązkowych płatnymi szczepionkami wysoce skojarzonymi. Oznacza to mniej wkłuć, mniej wizyt szpitalnych, mniej stresu i bólu dla dziecka.

Na całym świecie są prowadzone programy szczepień ochronnych. Dzięki nim niektóre choroby zostały ograniczone lub całkowicie wyeliminowane. W Polsce prowadzonych jest 12 programów szczepień obowiązkowych przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW B), rotawirusom, błonicy, tężcowi i krztuścowi, zakażeniu *Haemophilus influenzae* type b (Hib), poliomyelitis, pneumokokom, odrze, śwince i różyczce, odrze oraz powszechny program zalecanych szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) u nastolatków. Dodatkowo dzieciom z wybranych grup ryzyka przysługują bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej.

- **Szczepienie przeciw odrze uratowało najwięcej istnień ludzkich. W ciągu 50 lat szczepionki zapobiegły prawie 94 milionom zgonów z powodu odrzy.**
- **W 2024 roku dziecko poniżej 10 roku życia ma o 40% większe prawdopodobieństwo dożycia kolejnych urodzin w porównaniu z dzieckiem urodzonym 50 lat temu. Większość uratowanych dzięki szczepieniom istnień ludzkich dotyczy dzieci poniżej piątego roku życia.**

Szczepienia noworodka w pierwszej dobie życia

Szczepienia dzieci w pierwszych 2 latach życia

Rodzaje szczepień - dostępność

1. Szczepienia obowiązkowe są:

- bezpłatne
- finansowane z budżetu
- realizowane do 19 roku życia oraz u osób dorosłych szczególnie narażonych (np. studentów medycyny oraz pacjentów z ciężkimi zaburzeniami odporności).

Są to szczepienia przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW B), rotawirusom, błonicy, tężcowi i krztuścowi, zakażeniu *Haemophilus influenzae* type b (Hib), poliomyelitis, pneumokokom, odrze, śwince i różyczce, odrze, ospie wietrznej (w grupach ryzyka).

2. Szczepienia zalecane bezpłatne to:

- szczepienie przeciw HPV dziewcząt i chłopców
- szczepienie przeciw COVID-19 podawane zgodnie z zaleceniami.
- szczepienie przeciw grypie w ramach refundacji.

Przeciw HPV bezpłatnie może być zaszczepione dziecko od ukończenia 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia, w schemacie dwudawkowym. Dostępne są dwie szczepionki: Cervarix i Gardasil9. Dodatkowo szczepionka Cervarix dostępna jest bezpłatnie w ramach refundacji osobom w wieku od ukończenia 9 lat do ukończenia 18. roku życia. Dorośli mogą zaszczepić się preparatem Cervarix w ramach 50% refundacji.

Przeczytaj o szczepionce, która chroni przed rakiem.

3. Szczepionki zalecane dzieciom są płatne. Obejmują szczepionki przeciw: meningokokom, ospie wietrznej, kleszczowemu zapaleniu mózgu, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A (wzw A), grypie.

Szczepionka przeciw grypie może być podawana dzieciom po ukończeniu 6 miesiąca życia.

Niektóre szczepionki nie dają ochrony na całe życie i trzeba je powtarzać również w naszym dorosłym życiu. Szczepienia dorosłych wybieramy w zależności od wieku, stanu zdrowia (pacjenci z chorobami przewlekłymi potrzebują ochrony w postaci szczepień jeszcze bardziej niż osoby zdrowe), stylu życia (np. szczepienia podróżujących), zawodu (szczepienia pracowników ochrony zdrowia). Sprawdź [kalendarze szczepień dorosłych](#).

Eradykowanie choroby zakaźnej

Eradykacja choroby (z łac. eradicatio) to całkowite zwalczenie choroby zakaźnej na całym świecie, gdy już nie występuje wywołujący ją czynnik (patogen – np. wirus, bakteria) w organizmach ludzkich, zwierzęcych i środowisku.

Przykładem choroby wyeradykowanej dzięki szczepieniom jest ospa prawdziwa (zwana czarną ospą). Przez tysiąclecia powodowała śmierć setek milionów ludzi. Od lat 60. XX wieku prowadzono masowe szczepienia przeciw tej chorobie. Jej pokonanie ogłoszono 8 maja 1980r.

Dopóki gdzieś na świecie występują zachorowania na daną chorobę zakaźną, konieczne jest kontynuowanie szczepień, aby nie dopuścić do nawrotu choroby.

Od 1988 r. prowadzony jest ogólnosiwiatowy Program eradykacji poliomyelitis, który ma całkowicie wyeliminować ten wirus z powierzchni ziemi. W Polsce od ponad 40 lat nie ma zachorowań na poliomyelitis wywołane dzikimi szczepami polio – dzięki regularnym szczepieniom.

Prowadzony jest również Program eliminacji odrzy i różyczki.

Przeczytaj także

Dlaczego trzeba szczepić dzieci z alergiami?

Twoje dziecko ma stwierdzoną alergię? Pamiętaj o szczepieniach ochronnych. U osób z chorobami alergicznymi występuje zwiększone ryzyko chorób infekcyjnych, którym zapobiegają szczepienia

Przeziębienie, grypa czy COVID-19? Jak to rozpoznać?

Okres jesienno-zimowy to czas wzmożonych zachorowań na choroby objawiające się katarzem, kaszlem, bólem mięśni. Jak je rozróżnić i leczyć? Jak się przed nimi chronić?

Kiedy antybiotyk nie leczy

Nadmierne stosowanie antybiotyków szkodzi. Obecnie na świecie nawet co piąty antybiotyk przepisywany jest niepotrzebnie. Przez to maleje ich skuteczność w walce z groźnymi infekcjami